

Sivistysvaliokunnalle 29.3.2021

Asia: HE 39/2021 vp hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikkumisvapauden ja lähikontaktien väliaikaisesta rajoittamisesta
Viite: Lausuntopyyntö 26.3.2021

Lausunto sivistysvaliokunnalle laista liikkumisvapauden ja lähikontaktien väliaikaisesta rajoittamisesta

Allekirjoittaneet pyytävät mahdollisuutta saattaa eduskunnan sivistysvaliokunnan tietoon näkemyksensä lakiesityksen HE 39/2021 tuottamasta tilannekuvasta ja ehdotuksensa sen täsmentämiseen.

HE:n tilannekuva

HE 39/2021:n 3 § määrittelee poikkeukset liikkumisrajoitukseen. Luettelon kohta 5 määrittelee oppilaitokset, joihin saa liikkua. Taiteen perusopetus puuttuu luettelosta. Perusteluissa (s. 62) todetaan, että *“Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen koulutus perustuu vapaaehtoisuuteen ja lähtökohtaisesti niitä opetetaan jo etäopetuksena, joten liikkumiseen kohdistuvia poikkeuksia ei olisi välttämätöntä ulottaa niihin.*

Taiteen perusopetusta ei käsitellä lakiesityksessä koulutusjärjestelmän osana ja opetussuunnitelman mukaisena tavoitteellisena opiskeluna, vaan se rinnastetaan harrastustoimintaan.

Tilanteen vaikutukset taiteen perusopetukseen

HE 39/2021:stä puuttuu vaikuttavuusarviointi sen seurauksista taiteen perusopetukseen.

Jos eduskunta hyväksyy HE 39/2021:n muuttamatta 3 §:ää, lainsäätäjä pakottaa taiteen perusopetuksen järjestäjät kokonaan etäopetukseen tai toiminnan keskeyttämiseen. Taiteen perusopetus ei ole ollut kokonaan etäopetuksessa toisin kuin HE:n perusteluosa (s. 62) antaa ymmärtää.

Konservatorioissa ja musiikkioppilaitoksissa tilanteen aiheuttama ristiriita näkyisi muun muassa siinä, että ammatillisen koulutuksen opiskelijat voisivat, jos koulutuksen järjestäjä niin päättäisi, palata kokonaan tai osittain lähiopetukseen ja taiteen perusopetuksen oppilaat taas olisi pakko siirtää liikkumisrajoitusten vuoksi etäopetukseen.

Vaikka lain voimassaolo on tarkoitettu lyhytaikaiseksi, se aiheuttaisi oppilaitoksille huomattavia hankaluuksia jo ennestään vaikeassa tilanteessa. Liikkumisrajoitusten pakottama siirtyminen kokonaan etäopetukseen tai toiminnan keskeyttämiseen voisi johtaa maksupalautusvaatimuksiin, harrastuksen lopettamisiin sekä toisi koulutuksen järjestäjille muita lisäkuluja.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen kriisin keskellä on julkisessa keskustelussa noussut keskeiseksi yhteiseksi tavoitteeksi ja valtioneuvoston periaatepäätöksen lähtökohtana on ollut turvata erityisesti alle 12-vuotiaiden ryhmäharrastustoiminta.

HE 39/2021 estäisi voimassaoloalueellaan liikkumisen taiteen perusopetukseen, mikä pakottaisi järjestäjän etäopetukseen tai keskeytykseen. Lasten ja nuorten hyvinvointi heikkenisi, vaikka HE 39/2021 sallisi samaan aikaan esimerkiksi liikkumisen mökille.

Muutosehdotus

Allekirjoittaneet ehdottavat, että eduskunta lisää HE 39/2021 3 § kohtaan 5 taiteen perusopetuksen.

Perustelut ehdotukselle

Ehdotetun lisäyksen myötä taiteen perusopetuksen järjestäjät voisivat päättää paikallisesti terveysturvallisista järjestelyistä siinäkin tapauksessa, että lain mukaiset liikkumisrajoitukset on otettu alueella käyttöön aktivointiasetuksella.

Järjestäjät ovat tähän astikin pystyneet päättämään terveysturvallisista järjestelyistä lähiopetuksessa tai etäopetukseen siirtymisestä ilman lainsäätäjän pakkokeinoja ja kykenevät siihen jatkossakin. Taiteen perusopetuksen oppilaitoksissa on maaliskuusta 2020 lähtien tehty valtava määrä töitä turvallisen ympäristön aikaansaamiseksi ja huolehdittu järjestelyistä opetus- ja kulttuuriministeriön terveysturvallisuuskriteerien mukaisesti.

Vaikeimmilla epidemia-alueilla opetus on siirtynyt ryhmäopetuksen osalta etäopetukseen, mutta alle 12-vuotiaiden lähiopetus on saatu pääosin turvattua turvallisuusjärjestelyin, mm. yksilöllinen instrumenttiopetus.

Jos esimerkiksi perusopetus jatkuu liikkumisrajoitusalueella lähiopetuksessa, lasten ja nuorten liikkuminen ja osallistuminen opetus- ja kulttuuriministeriön terveysturvallisuuskriteerien mukaisesti paikallisella harkinnalla lähiopetuksena järjestettyyn taiteen perusopetukseen ei ole sen vaarallisempaa kuin perusopetuksen lähiopetus.

Taiteen perusopetuksen oppilaitoksilla on hyvät resurssit ja kyvyt toteuttaa lasten harrastustoimintaa turvallisuuskriteerit huomioiden. Samalla turvataan lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukitoimia.

Helsingissä 29.3.2021

Suomen konservatorioliitto ry.

Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry.

Lisätietoja:

Toiminnanjohtaja Taija Lähdetie
Suomen konservatorioliitto ry.
Puh. 050 329 6009